

Paragraf 58

Ärendenummer UN2025/273

Utbildningsnämndens verksamhetsanalys 2026 och plan för 2027–2028

Beslut

Utbildningsnämnden beslutar att:

1. ändra raderna 7 och 9 i den andra tabellen under överskriften 5.1.1. *Åtgärder för att få budget i balans utifrån beslutade effektiviseringar* till följande:
 - Rad 7: Minskad skol/elevpeng till egna verksamheter 2026
 - Rad 9: Minskad skol/elevpeng till egna verksamheter 2027,
2. ta bort rad 2, *nedläggning av EnaT/Naturskola* i den andra tabellen under överskriften 5.1.1. *Åtgärder för att få budget i balans utifrån beslutade effektiviseringar*,
3. ta bort stycket gällande konsekvenser av nedskärning av personal samt nedläggning av EnaT/Naturskola under rubriken 5.1.1,
4. uppdra till förvaltningar att genomföra redaktionella ändringar utifrån att meningar gällande uppsägning av personal försvinner från tabellen,
5. utifrån ovanstående korrigeringar anta verksamhetsanalys 2026 och plan 2027–2028, daterad 2025-04-23.

Reservationer

Linus Kraufvelin (S), Tina Löfgren (S) och Solweig Eklund (S) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande med följande motivering:

"Den av fullmäktige beslutade ramen för 2026 är inte realistisk. Att gå från noll till 2,3 procent i effektiviseringskrav från ett år till ett annat är helt enkelt inte praktiskt genomförbart. Ramen innehåller heller inte några antaganden om beslut om statsbidrag från

regeringen i höstens budgetproposition. Att ta fram detaljerade besparingsförslag baserat på en ram som saknar förankring i både politik och verklighet är inte meningsfullt. Det är inte heller vad som krävs enligt den av kommunfullmäktige beslutade styrmodellen. I styrmodellen finns heller inget krav på att förbereda för en ytterligare besparing på en procent. Socialdemokraterna deltog inte besluten i punkterna 1-7.”

Per-Anders Staav (NE) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande.

Beskrivning av ärendet

Verksamhetsanalysen utgör en del av kommunens årshjul för planering, uppföljning och analys, vilken är en del av kommunens styrmodell.

Verksamhetsanalysen innebär en analys av nämndens behov inom den aktuella treårsperioden. Dokumentet beskriver nämndens behov till följd av förändringar som identifierats i kommunens trend- och omvärldsanalys, ändrade lagar och myndighetskrav samt övriga behov. Vidare analyseras förändringar i nämndens ekonomi utifrån föreslagen driftbudget och budgettram.

I analysen lämnas även förslag på åtgärder för att få en budget i balans efter beslutad effektivisering. Förslag på åtgärder ifall ramen skulle minskas ytterligare 1 % lämnas också.

Nämndens investeringsplan för åren 2025–2034 finns också med i verksamhetsanalysen.

Yrkande

Josephine Närholm (M) yrkar att i verksamhetsanalysen under överskriften 5.1.1. *Åtgärder för att få budget i balans utifrån beslutade effektiviseringar* ändra till följande skrivningar i den andra tabellen:

- Rad 7: Minskad skol/elevpeng till egna verksamheter 2026
- Rad 9: Minskad skol/elevpeng till egna verksamheter 2027

Utöver det yrkar Josephine Närholm (M) att:

1. ta bort stycket gällande konsekvenser av nedskärning av personal under rubriken 5.1.1,
2. uppdra till förvaltningar att genomföra redaktionella ändringar utifrån att meningar gällande uppsägning av personal försvinner från tabellen.

Utifrån ovanstående ändringsyrkanden yrkar Josephine Närholm (M) att utbildningsnämnden beslutar anta verksamhetsanalysen i sin helhet.

Helena Andersson (MP) yrkar att i verksamhetsanalysen under överskriften 5.1.1. *Åtgärder för att få budget i balans utifrån beslutade effektiviseringar* ta bort följande i den andra tabellen:

- Rad 2: nedläggning av EnaT/Naturskola (3 tjänster)

Per-Anders Staav (NE) inkommer med följande yrkande:

1. *Nedläggning av Café mötet stryks som utpekad besparingspunkt eftersom frågan hur man organiserar plats där vux-elever äter på ett kostnadseffektivt sätt ligger på en orimlig detaljnivå jämfört med var vi är i budgetprocessen. När det dessutom finns ett uppdrag från fullmäktige att tillhandahålla praktikplatser bör vi inte nämnden gå in och utan detaljerad analys ta bort en verksamhet som ger möjlighet till sådana praktikplatser utan nämnden bör låta förvaltningen jobba för att få bättre kostnadstäckning för Café Mötet. Städkostnaderna skulle också öka om lokalen inte längre drivs som café, så att den reella besparingen riskerar bli betydligt mindre än vad som utlovas.*
2. *Punkten Sänkning av tid i förskolan från 20 till 15 timmar stryks som utpekad besparingspunkt eftersom tidigare utredning från förvaltningen visar att punkten inte alls är en besparing utan ekonomin försvagas om punkten genomförs. Anledningen till detta är för att vi inte har någon extra personal anställd för att dessa barn är en timme extra per dag på skolan, men att familjer som har råd att brukar erbjudandet får betala in avgift för att barnen är där mer än de 15 timmar som är gratis. Olika utformningar av hur många timmar barnen är på förskolan kan ändra storleken på budet försvagningen men inget tyder på att det netto kan bli en besparingspunkt.*

Per-Anders Staav (NE) yrkar därutöver bifall till Helena Anderssons (MP) ändringsyrkande.

Tina Löfgren (S), Linus Kraufvelin (S) och Solweig Eklund (S) yrkar att utbildningsnämnden beslutar att:

1. nämnden begär att de planeringsförutsättningar som kommunstyrelsen ska besluta om i juni tar hänsyn till ökade vistelsetider som en volymökning
2. Socialdemokraternas förslag om så kallad Nybyggnadspeng skyndsamt utreds eftersom Verksamhetsanalysen visar att en sådan modell redan 2026 skulle spara 4,4 miljoner kronor.
3. redovisa konsekvenserna avseende Sänkning av tid i förskolan från 20 till 15 timmar saknar helt analys av effekterna till följd av nämndens resursfördelningsmodell i dokumentet Internbudget och prislista. Förändringen skulle, utan förändringar i resursfördelningsmodellen mellan förskolor, leda till dramatiska konsekvenser för enskilda förskolors ekonomiska förutsättningar.
4. avsnitt 6 stryks i sin helhet.
5. avsnitt 5.1.1. ändras enligt följande:
Följande stycken införs efter meningen "2027 behöver nämnden effektivisera ytterligare 32,2 mnkr till följd av ytterligare effektiviseringar och ytterligare fallande barnantal.":

Konsekvenserna av en budgetram för 2026 som baseras på ett antagande om helt uteblivna beslut om höjda eller nya statsbidrag i budgetpropositionen i höst, och ett effektiviseringskrav på 2,3 procent blir dramatiska. För att få en sådan budget att gå ihop krävs nedlagda verksamheter och kvalitetsförsämringar motsvarande 100 årsarbetare 2026 och ytterligare ca 40 under 2027. Det motsvarar nio procent av personalstyrkan i kommunens största nämnd. Till detta kommer att komma överföring av kostnader för tomställda lokaler till andra nämnder i kommunen samt med stor sannolikhet ökade sociala kostnader.

Utbildningsnämnden bedömer sett till övergripande prioriteringar och andra styrande dokument i kommunen inte detta som möjligt att genomföra och emotser beslut om realistiska planeringsförutsättningar. Utbildningsnämnden kommer sedan, precis som tidigare år, att driva en verksamhet med budget i balans.

All text stryks, från meningen "Förvaltningen har utrett och haft politiska avstämningar gällande flera förslag på åtgärder för att få budget i balans." till och med hela avsnittet "Sänkning av tid i förskolan från 20 till 15 timmar".

Beslutsgång

Ordförande konstaterar att det finns fyra förslag till beslut och nio ändringsyrkanden.

Ändringsyrkanden är följande:

1. Ändra om rad 7 till följande: Minskad skol/elevpeng till egna verksamheter 2026
2. Ändra om rad 9 till följande: Minskad skol/elevpeng till egna verksamheter 2027
3. Ta bort stycket gällande konsekvenser av nedskärning av personal under rubriken 5.1.1
4. Uppdra till förvaltningar att genomföra redaktionella ändringar utifrån att meningar gällande uppsägning av personal försvinner från tabellen.
5. Ta bort rad 2: *nedläggning av EnaT/Naturskola* i den andra tabellen under överskriften 5.1.1. Åtgärder för att få budget i balans utifrån beslutade effektiviseringar samt ta bort konsekvensbeskrivningar gällande rad 2.
6. Ta bort rad 1: *nedläggning av Café* mötet den andra tabellen under överskriften 5.1.1. Åtgärder för att få budget i balans utifrån beslutade effektiviseringar samt ta bort konsekvensbeskrivningar gällande rad 1.
7. Ta bort rad 4: *Punkten Sänkning av tid i förskolan från 20 till 15 timmar* under överskriften 5.1.1. Åtgärder för att få budget i balans utifrån beslutade effektiviseringar samt ta bort konsekvensbeskrivningar gällande rad 4.

8. Ta bort avsnitt 6 i verksamhetsanalysen.
9. Under överskriften 5.1.1. Åtgärder för att få budget i balans utifrån beslutade effektiviseringar ändra om till följande:
Två nya stycken införs efter meningen "2027 behöver nämnden effektivisera ytterligare 32,2 mnkr till följd av ytterligare effektiviseringar och ytterligare fallande barnantal.":

Konsekvenserna av en budgetram för 2026 som baseras på ett antagande om helt uteblivna beslut om höjda eller nya statsbidrag i budgetpropositionen i höst, och ett effektiviseringskrav på 2,3 procent blir dramatiska. För att få en sådan budget att gå ihop krävs nedlagda verksamheter och kvalitetsförsämrings motsvarande 100 årsarbetare 2026 och ytterligare ca 40 under 2027. Det motsvarar nio procent av personalstyrkan i kommunens största nämnd. Till detta kommer att komma överföring av kostnader för tomställda lokaler till andra nämnder i kommunen samt med stor sannolikhet ökade sociala kostnader.

Utbildningsnämnden bedömer sett till övergripande prioriteringar och andra styrande dokument i kommunen inte detta som möjligt att genomföra och emotser beslut om realistiska planeringsförutsättningar. Utbildningsnämnden kommer sedan, precis som tidigare år, att driva en verksamhet med budget i balans.

All text stryks, från meningen "Förvaltningen har utrett och haft politiska avstämningar gällande flera förslag på åtgärder för att få budget i balans." till och med hela avsnittet "Sänkning av tid i förskolan från 20 till 15 timmar".

Förslag till beslut är följande:

1. **att** anta verksamhetsplanen i sin helhet, daterad 2025-04-23.
2. **att** redovisa konsekvenserna avseende Sänkning av tid i förskolan från 20 till 15 timmar saknar helt analys av effekterna till följd av nämndens resursfördelningsmodell i dokumentet Internbudget och prislista. Förändringen skulle, utan förändringar i resursfördelningsmodellen mellan förskolor, leda till dramatiska konsekvenser för enskilda förskolors ekonomiska förutsättningar.

3. **att** nämnden begär att de planeringsförutsättningar som kommunstyrelsen ska besluta om i juni tar hänsyn till ökade vistelsetider som en volymökning
4. **att** Socialdemokraternas förslag om så kallad Nybyggnadspeng skyndsamt utreds eftersom Verksamhetsanalysen visar att en sådan modell redan 2026 skulle spara 4,4 miljoner kronor.

Ordförande berättar att ändringsyrkanden kommer att hanteras först var för sig och därefter kommer förslag till beslut hanteras var för sig.

Först kommer Socialdemokraternas ändringsyrkande nummer 9 gällande rubriken 5.1.1 att hanteras eftersom det gäller borttag av ett helt stycke. Om ändringsyrkandet faller kommer resterande ändringsyrkande kring rubrik 5.1.1 att hanteras. Om detta yrkandet bifalls kommer ändringsyrkanden nummer 1-7 inte att hanteras eftersom då är stycket som det yrkas på borta.

Ordförande ställer därför först frågan om nämnden bifaller eller avslår ändringsyrkande nummer 9 och finner avslag.

Ordförande hanterar därmed resterande yrkanden:

Ordförande ställer därefter frågan om nämnden bifaller eller avslår ändringsyrkande nummer 1 och finner bifall.

Ordförande ställer därefter frågan om nämnden bifaller eller avslår ändringsyrkande nummer 2 och finner bifall.

Ordförande ställer därefter frågan om nämnden bifaller eller avslår ändringsyrkande nummer 3 och finner bifall.

Ordförande ställer därefter frågan om nämnden bifaller eller avslår ändringsyrkande nummer 4 och finner bifall.

Ordförande ställer därefter frågan om nämnden bifaller eller avslår ändringsyrkande nummer 5 och finner bifall.

Ordförande ställer därefter frågan om nämnden bifaller eller avslår ändringsyrkande nummer 6 och finner avslag.

Ordförande ställer därefter frågan om nämnden bifaller eller avslår ändringsyrkande nummer 7 och finner avslag.

Ordförande ställer därefter frågan om nämnden bifaller eller avslår ändringsyrkande nummer 8 och finner avslag.

Ordförande ställer därefter frågan om nämnden kan, efter ovanstående bifallsändringar på ändringsyrkande, anta verksamhetsanalysen daterad 2025-04-23 och finner så.

Ordförande ställer därefter frågan om nämnden beslutar att bifalla eller avslå förslag till beslut punkt 2 och finner avslag.

Votering begärs och genomförs.

Ordförande meddelar följande beslutsgång:

JA-röst för bifall till förslag till beslut punkt 2.

NEJ-röst för avslag till förslag till beslut punkt 2.

Med 4 JA-röster mot 5 NEJ-röster, 0 avstår så konstaterar ordförande att nämnden har avslagit förslag till beslut punkt 2.

Ordförande ställer därefter frågan om nämnden beslutar att bifalla eller avslå förslag till beslut punkt 3 och finner avslag.

Ordförande ställer därefter frågan om nämnden beslutar att bifalla eller avslå förslag till beslut punkt 4 och finner avslag.

Omröstningsresultat

Följande personer har röstat JA:

- Linus Kraufvelin (S)
- Per-Anders Staav (NE)
- Tina Löfgren (S)
- Solweig Eklund (S)

Följande personer har röstat NEJ:

- Lena Nyman (KD)
- Karin Ericsson (L)
- Helena Andersson (MP)
- Jessica Eld Lovéus (SD)
- Josephine Närholm (M)

Särskilda yttranden

Malin Englundh (V) lämnar följande särskilda yttrande:

Vi i vänsterpartiet stöder socialdemokraternas yrkande gällande nämndens verksamhetsanalys. Vi vill också framföra att vi ser med oro på effektiviseringskravets konsekvenser för nämndens verksamheter och anser att detta krav bör tas bort i budget för 2026.

Jessica Eld Lovéus (SD) lämnar följande särskilda yttrande:

Sverigedemokraterna anser att det i nuläget är för tidigt att besluta om eventuella föreslagna åtgärder för budget i balans. Detta därför att många förändringar står framför dörren, såsom bland annat uppsägningar/sammanslagningar av lokaler och osäkerhet kring antal elever/barn från eventuell nerlagda friskolor/annan huvudman.

Beslutsunderlag

Följande handlingar ligger till grund för beslutet:

- Tjänsteskrivelse, 2025-04-02
- Utbildningsnämndens verksamhetsanalys 2026 och plan för 2027–2028, 2025-04-15
- Utbildningsnämndens verksamhetsanalys 2026 och plan för 2027–2028, 2025-04-15 med markerade ändringar mot version 2025-04-02

Sändlista

Beslutet skickas till:

- Kommunstyrelsen, för åtgärd